

Η Σ Π Α Τ Α Λ Η Τ Ο Υ Χ Ρ Ο Ν Ο Υ Μ Α Σ

Τ ο υ κ. Π Α Ν Α Γ Η Σ Ο Λ Ο Μ Ο Υ

“Όλοι παπαγαλιζουμε ότι οι προθεσμίες για την είσοδό μας στην Κοινή Ἀγορά τρέχουν ανέλεητα, κανένας όμως σχεδόν δέν κάνει τίποτα για νά πλησιάση τούς Συνεταίρους μας τής Κοινής Ἀγοράς.

“Ένα από τά κύρια ἔργα μας ἔπρεπε νά εἶναι ἡ μείωση τοῦ πολλαπλάσιου κόστους ἐργασίας πού ἔχουμε καί πού φτάνει πολλές φορές στό δεκαπλάσιο ἀπ’ ὅ,τι ἔχουν οἱ οικονομικά προηγμένες χώρες. Καί όταν μιλάμε για κόστος ἐργασίας, ἐννοοῦμε, φυσικά, πρῶτα πρῶτα τὸ χρόνο.

Πόσος χρόνος χρειάζεται π.χ. για νά πιστοδοτηθῆ μιὰ οικονομική μονάς, μὲ γνωστή οικονομική ἐπιφάνεια, στίς Δυτικές χώρες; Ἴσως ὅσος χρόνος χρειάζεται για ἕνα τηλεφῶνημα. Πόσος χρειάζεται ἐδῶ; Μῆρες, μῆνες, χρόνια! Πόσες ἀνθρωπῶρες χρειάζεται για ν’ ἀγοραστή ἕνα ἀντικείμενο ἀξίας 10.000 δραχμῶν ἀπό δημόσια ὑπηρεσία σέ οικονομικά ἀνεπτυγμένη χώρα; Ἴσως μιὰ. Ἐδῶ τουλάχιστον 100. Πόση ὥρα για ἔκδοση ἀδείας οἰκοδομῆς ἄλλοῦ; Ἴσως μιὰ. Ἐδῶ 1.000. Πόσες ὥρες για νά πληρώσης τούς φόρους; Πόση ὥρα για ν’ ἀγοράσης χαρτόσημο; . . .

Πῶς ν’ ἀναπτύξουμε συναγωνιστική οικονομία όταν για νά ἐλεγχθοῦν τὰ βιβλία τῶν οικονομικῶν μονάδων χρειάζεται δεκαπλάσιος χρόνος ἀπ’ ὅ,τι χρειάζεται σέ ἄλλες χώρες;

“Όταν για νά συναλλαγῶμε μὲ τίς τράπεζες χρειάζεται πενταπλάσιος χρόνος; “Όταν ἡ διαβίβαση μιᾶς παραγγελίας, ἀντί νά ἀπαιτῆ 10 λεπτά, ὅσα δηλαδή για νά γραφῆ ἕνα γράμμα, χρειάζεται 20 ὥρες, ἀπό τὰ χαρτιά, τίς ἀδειες καί ἕνα σωρὸ διατυπώσεις καί παράβολα;

“Όταν για νά βγάλη πιστοποιητικὸ Ποινικοῦ Μητρώου ὁ πολίτης εἶναι ὑποχρεωμένος νά πάη ὁ ἴδιος στὸν τόπο γεννήσεώς του; Καί για νά βγάλη τὰ στρατολογικά του χαρτιά χρειάζεται ἕνα μῆνα καί παραπάνω;

“Όταν ἡ τηλεφωνικὴ Ἑταιρεία σᾶς γράφει νά «προσέλθετε» για νά συνεννοηθῆτε για τὸ παραμικρότερο ζήτημα;

“Όταν καθένας πού χιτίζει πρέπει νά πάη αὐτοπροσώπως για νά πληρώση τὴν ἀδεια οἰκοδομῶν πού ἀπαιτεῖ τὸ I.K.A.;

Αὐτοπροσώπως ἐπίσης πρέπει νά πάη καί τὸ νῆπιο για νά παραλάβῃ τίς τροφές του ἀπό τὸ Τελωνεῖο για νά μὴν πληρώση δασμὸ! «Αὐτὰ λέει ὁ νόμος», σοῦ λένε στό Τελωνεῖο. Καί δὲ βρῖσκεται κανεὶς νά τὸν ἀλλάξῃ.

Εἶναι ἀκόμα καί τὸ πιστοποιητικὸ τοῦ παιδιοῦ του, πού για νά τὸ βγάλη κανεὶς θά χρειαστῆ δέκα φορές περισσότερο χρόνο ἀπ’ ὅ,τι χρειάζεται σέ μιὰ οικονομικά ἀνεπτυγμένη χώρα, καί ἢ θά χάσῃ τὸ μεροκά-

ματο ή θά τὸ σκάση ἀπὸ τῆ δουλειά του, καὶ ὀπωσδήποτε θά ζημιώσῃ ἡ ἔθνικὴ οἰκονομία.

Ἔτυχε ἀκόμα ν' ἀκούσω ὅτι ἓνας παραλήπτης ἐμπορεύματος μὲ πιστοποιητικὸ πὺ ἔγραφε «προέλευση Ἡνωμένο Βασίλειο» ἀναγκάστηκε νὰ ἀπασχοληθῇ πολλαπλὰ καὶ νὰ καταθέσῃ ἐγγύηση ὅτι θά προσκομίσῃ πιστοποιητικὸ πὺ νὰ γράφῃ «προέλευση Μεγάλη Βρετανία».

Μὲ ὅ,τι κι' ἂν καταπιαστῇ κανεὶς, βλέπει ὅτι ἐπιβαρύνεται μὲ περιττὲς δαπάνες μὲ τῆ μορφή ἄσκοπης ἀπασχολήσεως καὶ καθυστερήσεως. Ἄν σκεφτοῦμε ὅτι ὑπάρχουν πάνω ἀπὸ 600.000 καταστήματα ἐμπορικὰ, βιοτεχνίες, βιομηχανίες καὶ ἄλλες ἐργασίες, καὶ ὅτι κάθε μία ἀπ' αὐτὲς ἔχει καθημερινὴ δοσοληψία μὲ κάποια δημόσια ἢ μισοδημόσια ὑπηρεσία, δὲ θά εἶναι ὑπερβολικὸ νὰ ποῦμε ὅτι κάθε μέρα σπαταλιοῦνται 600.000 μεροκάματα πὺ θά μπορούσαν νὰ εἶναι παραγωγικά. 600.000 μεροκάματα, πὺ μὲ μέσο κόστος 200 δραχμὲς, μᾶς κάνουν 120.000.000 τὴν κάθε ἐργάσιμη ἡμέρα ἢ κάπου 30.000.000 τὸ χρόνο. Δηλαδή, ἄλλος ἓνας προϋπολογισμὸς !

Μέσα σ' αὐτὸ τὸ ὄργιο τῆς σπατάλης τοῦ χρόνου, ἡ νοοτροπία πὺ ἐπικρατεῖ στὶς δημόσιες ὑπηρεσίες εἶναι τῆς νοικοκυρᾶς στὰ πίτουρα καὶ σπάταλης στ' ἀλεύρι τῆς παροιμίας — ἡ οἰκονομία δηλαδή ἐκεῖ πὺ δὲ χρειάζεται οἰκονομία Προσπαθοῦν μὲ κάθε τρόπο νὰ ξοδέψουν λιγότερα γιὰ νὰ ἀγοραστῇ ἓνα εἶδος ἢ γιὰ νὰ γίνῃ ἓνα ἔργο, χωρὶς νὰ σκεφτοῦν ὅτι γιὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ αὐτὴ ἡ οἰκονομία ξοδεύονται σὲ χρόνο ἀπὸ τὸ Δημόσιο καὶ ἀπὸ τὴν κοινωνία πολλαπλάσια ἀπὸ τὴν οἰκονομία πὺ προσπαθοῦν νὰ ἐπιτύχουν. Οὔτε ὅτι τὸ κόστος εἶναι κατὰ κανόνα σχετικὸ μὲ τὴν ποιότητα. Οὔτε ὅτι καὶ ἂν ἀκόμα πληρώσουν κάτι παραπάνω γιὰ ἓνα εἶδος, αὐτὸ δὲν πρόκειται νὰ τὸ βάλῃ ὄλο στὴν τσέπη του ὁ παραγωγὸς ἢ ὁ προμηθευτὴς, ἀλλὰ θά τὸ μοιράσῃ πρῶτα μὲ μορφή δαπανῶν καὶ ἀμοιβῶν πὺ ὄλες φορολογοῦνται, καὶ ἔπειτα μὲ μορφή βαρύτατων φόρων. Καὶ οὔτε σκέφτονται ὅτι, ἀντίθετα, τὸ κόστος μὲ τὸ ὅποιο ἐπιβαρύνεται ἡ κοινωνία ἀπὸ τὸ χασομέρι δὲν ἐξουδετερώνεται ἀπὸ τὴν τυχὸν μείωση τῆς τιμῆς.

Πῶς θά συναγωνιστοῦμε τίς οἰκονομικὰ ἀνεπτυγμένες χῶρες δταν οἱ οἰκονομικὲς μας μονάδες ζοῦν μονίμως μὲ τὴν ἀπειλὴ ἐλέγχων καὶ ἐπανελέγχων ἀπὸ τὴν Ἐφορία καὶ τοὺς τόσους ἄλλους Ὀργανισμοὺς πὺ ἐλλοχεύουν ; Ὅταν δὲν μπορῇ νὰ βασισθῇ κανεὶς σὲ μιὰ γραμμὴ πὺ τὸ τί μπορεῖ καὶ τί δὲν μπορεῖ νὰ κάνῃ, καὶ ἄς τὰ γράφῃ ἡ «Βιομηχανικὴ Ἐπιθεώρηση» καὶ ἄλλοι ; Ὅταν εἶναι ἀνάγκη νὰ πάῃ αὐτοπροχανικὴ Ἐπιθεώρηση καὶ ἄλλοι ; Ὅταν εἶναι ἀνάγκη νὰ διεκπεραιώσῃ ὁ πολίτης γιὰ νὰ διεκπεραιώσῃ καὶ τὴν ἀπλούστερη δουλειά, ὅταν δὲν μπορῇ κανεὶς νὰ βασισθῇ στὸ ταχυδρομεῖο καὶ στὶς ταχυδρομικὲς ὑπηρεσίες ;

Ὅταν γιὰ τὸν ἐκτελωνισμὸ ἢ τὴν ἀποστολὴ ἐμπορευμάτων ἢ τὴν παραλαβὴ ταχυδρομικοῦ δέματος χρειάζεται ἐιδικὸ ἐπιτελεῖο ; Ὅταν ἡ «ἐπανεξαγωγὴ εἰσαχθέντος ἐμπορεύματος» εἶναι σχεδὸν ἀνέφικτη ; Καὶ

φυσικά αποκλείεται ή επιστροφή δασμοῦ σὲ τέτοια περίπτωση.

Σὲ ὄλα τὰ πράγματα, τὸ κόστος μας εἶναι μεγαλύτερο.

Πόσο ἀκριβὰ πληρώνει αὐτὲς τὶς ἀντινομίες ἢ κοινωνία, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἰπωθῆ. Τὸ «πληρώνει» δὲν εἶναι σχῆμα λόγου ἀλλὰ κυριολεξία: κάθε καθυστέρηση πολλαπλασιάζει τὸ κόστος καὶ μειώνει τὴν ἀγοραστικὴ δύναμη τῶν εἰσοδημάτων.

Πῶς θὰ κάνουμε ἀποκέντρωση καὶ βιομηχανικὲς ζώνες, ὅπως λέμε, ὅταν τὸ αὐτοκίνητο στὴν ὑπανάπτυκτη Ἑλλάδα κοστίζει τρεῖς ὡς πέντε φορές περισσότερο ἀπ' ὅτι στὴν ὑπερανεπτυγμένη Γερμανία; Σήμερα, ἀκόμα καὶ οἱ ἐργάτες ἔχουν ἀξίωση καὶ δικαίωμα νὰ ἔχουν ἰδιωτικὸ αὐτοκίνητο, καὶ γιὰ ἐξυπηρέτησή τους καὶ γιὰ ψυχαγωγία. Γιατὶ ἂν δὲν ἔχουν ἐδῶ, πηγαίνουν καὶ ἐργάζονται ἔξω ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα γιὰ νὰ μποροῦν νὰ ἔχουν αὐτοκίνητο. Καὶ τὸ ἀποκοῦν μὲ τὰ ἴδια ἡμερομίσθια ποῦ πληρώνονται ἐδῶ.

Καὶ δὲν εἶναι μόνο τὸ αὐτοκίνητο. Εἶναι καὶ τὸ ραδιόφωνο ποῦ στοιχίζει δυὸ φορές περισσότερο καὶ ἐπιπλέον ὁ κάτοχός του εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ πληρῶνῃ συνδρομὴ, εἶναι καὶ τὸ πλυντήριο καὶ ἡ φωτογραφικὴ μηχανή. Εἶναι καὶ ἡ γραφομηχανή, ποῦ στοιχίζει δυὸ φορές περισσότερο ἐδῶ ἀπὸ ὅσο κοστίζει στὶς οἰκονομικὰ ἀνεπτυγμένες χώρες, καθὼς καὶ τὰ ὄργανα καὶ βοηθήματα ποῦ χρειάζεται μιὰ σύγχρονη ἐργασία. Καὶ ὄλα αὐτὰ σὲ ἀπόλυτους ἀριθμούς. Ἄν οἱ ἀριθμοὶ συσχετισθοῦν μὲ τὸ εἰσόδημα, τότε βλέπουμε ὅτι οἱ τιμὲς τῶν αὐτοκινήτων, τῶν ραδιοφῶνων, τῶν γραφομηχανῶν, τῶν φωτογραφικῶν μηχανῶν, πολλαπλασιάζονται καὶ ἀνεβαίνουν σὲ ἀστρονομικὰ ὕψη.

«Χώρα τῶν ἐπιτροπῶν καὶ τῶν ἀτελεῦτητων γραφειοκρατικῶν διατυπώσεων» χαρακτήρισε ὁ Καγκελάριος Ἔρχαρτ τὴ χώρα μας. Καὶ ὁ Γάλλος ὀργανωτὴς Langrod, ποῦ τὸν μετεκάλεσε τὸ Ὑπουργεῖο Συντονισμοῦ γιὰ τὴν ὀργάνωση τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, μιλεῖ χωρὶς περιστροφές στὴ σχετικὴ ἔκθεσή του γιὰ τὴν κακοπιστία, τὸ φαβοριτισμὸ καὶ τὸ σατραπισμὸ ποῦ χαρακτηρίζουν τὴ δημοσίαι διοίκηση, γιὰ ν' ἀναφέρω τὰ λιγώτερα.

Μ' αὐτὰ δὲν εἶπαν τίποτ' ἄλλο παρὰ ὅτι ὁ χρόνος μας, τὸ πολυτιμότερο ἀγαθὸ, τὸ μέγιστο κεφάλαιο κάθε κοινωνίας, σπαταλιέται ἀσυλλόγιστα γιὰ νὰ ἱκανοποιηθῆ τύπους καὶ νὰ ἐξασφαλίζουμε ὑπογραφές ἀπὸ ἀνθρώπους ποῦ δὲν καταλαβαίνουν ὅτι κάθε καθυστέρηση στὴν παραγωγή ἢ στὴν ἐκτέλεση ἑνὸς ἔργου, μεταφράζεται σὲ αὐξηση κόστους.

Ἄς καταργήσουμε λοιπὸν κάθε ἐμπόδιο ποῦ γίνεται ἀφορμὴ νὰ σπαταλιέται ὁ χρόνος μας!